

Včelařské noviny

Téma kurzu na dálku: Vosk v chovech

Nyní již můžeme potvrdit, že uplynulý včelařský rok se zcela vymykal všem předešlým. Ne našel se ani jeden pamětník, který by potvrdil, že to již zažil a že to zasáhlo téměř celou Evropu. Zcela jistě se budeme ještě vracet k jeho následkům a snažit se dělat, co bude možné, aby se to neopakovalo. Osobně si myslím, že na to již nemáme. Je ale určitě celá řada možností, jak následky alespoň zmírnit a ty musíme hledat.

Kudy vedou cesty, je otázka hlavně pro vrcholné odborníky, které obor má. Chybí ale koordinovanost. Hlavní hráč v oboru, Ministerstvo zemědělství, vše nechává na jednom spolku, ale ten má bohužel zcela odlišné cíle a jinak nastavené priority. I přesto, že v jeho řadách je dost odborníků na vysoké úrovni. Už bychom konečně měli přiznat, že tudy cesta nevede. Nejlépe to bylo znát i na pokusu sjednotit názory na problematiku společnou konferencí všech spol-

ků, který byl dobře připraven, perfektně organizován a byly zde otevřeny hlavní problémy, které nás postihují. Bohužel tím to skončilo. Asi by nebylo od věci další pokus učinit formou konzultací odborníků z oboru a spolky zapojit jen jako ověřovatele zjištěných postupů a pro čerpání informací stavu v chovech.

Velkým problémem však je, jak přistoupit ke vzdělávání ve spolcích. Hlavně pokud jde o začínající včelaře. Je již mnoho momentů v chovech, které fungují zcela jinak, než jsme byli naučeni a jsou na ně postaveny vzdělávací programy. Pokud je budeme používat asi ohrozíme obor i my. Ve spolku se snažíme sestavovat metodiku chovu, která by respektovala naši krajinu – Krušnohoří. Teď se k tomu navíc přidala světová pandemie a vše se ještě více komplikuje. Ve spolku jsme zastavili živé kurzy (to v době, kdy jsme dostali k dispozici krásnou přednáškovou místnost, jak jsme již sdělovali). Budeme se snažit být v kontaktu alespoň přes internet. Vybírat budeme ale jen taková témata, kde se změny neprojeví a jsou potřebné. Doufejme, že se včas objeví další informace jak dál. V říjnu jsme připravili kurz na téma evidence v chovech, což je důležitá činnost pro sledování dění v úlech. Nyní je na řadě vosk a jeho význam.

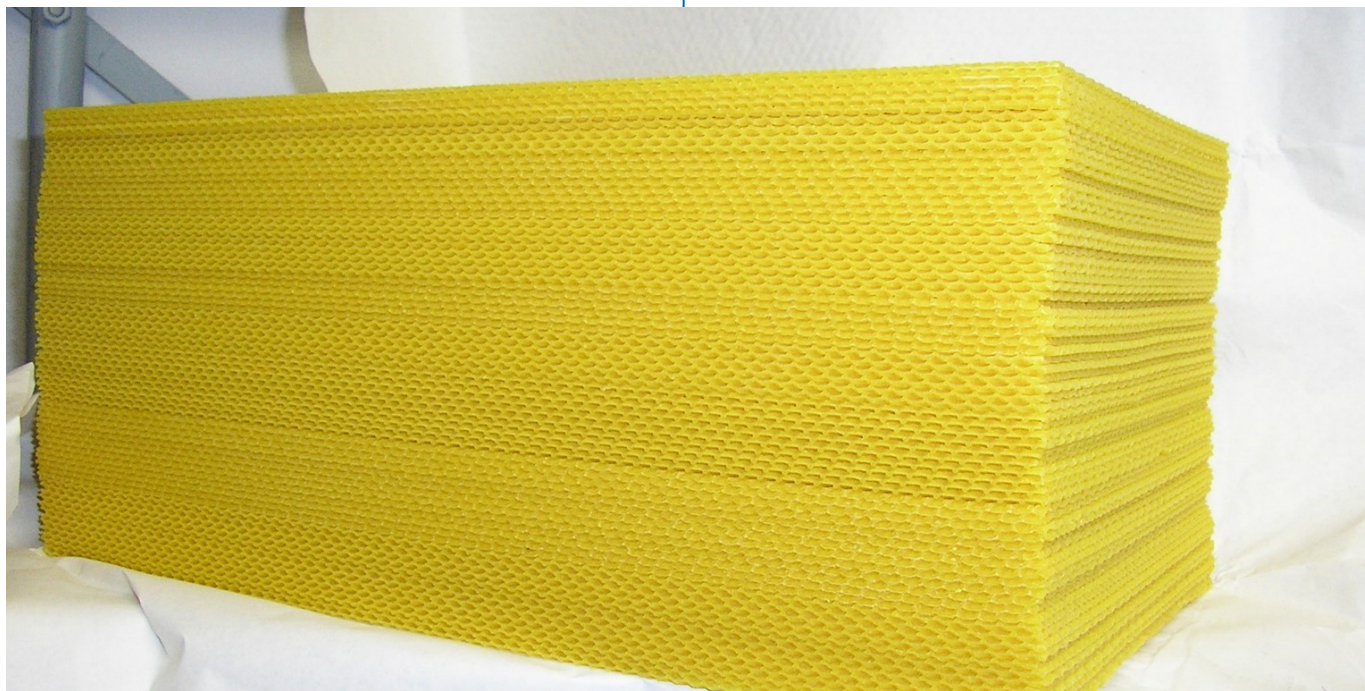
Stručné nahlédnutí, co v říjnovém kurzu najdete:

Včelí vosk hraje významnou roli a je nutné mu

věnovat pozornost a to nejen proto, že v minulosti byl i významným platidlem a má svoji finanční hodnotu i dnes. Jeho hlavní význam spočívá ve využití v chovech. Vosk včely tvoří vždy, když k tomu jsou vhodné podmínky. Když jim nevytvoříme tyto podmínky, kon-

máme v jedné vyvařovací várce značnou převahu hodně tmavých souší. Neprospívá mu ani rychlé chladnutí, nebo zbytky medu.

V současné době bohužel často dochází k falšování vosku. K falšování se nejčastěji po-

čí na dně úlu. Stále platí staré metodiky, které říkají, že ideální je obměnit nejméně 1/3 díla v každém včelstvu za sezonu. Navíc dnes, při komplikacích se zdravím včel, jsme došli k závěru, že lépe je obměňovat 1/2 díla a více. Například roje usazujeme jen na mezistěny.

Co jsou vhodné podmínky? Silné včelstvo s dostatkem mladých včel. Silná a bohatá snůška nektaru a pylu, teplota úlu kolem 35 st. Velice důležitý je i dostatečný prostor pro stavbu. K tomu je potřeba dostatečné množství mezistěn a jejich cena stále stoupá. Proto musíme mít k dispozici dostatek vosku, abychom ho používali na výměnu za kvalitní mezistěny – nebo pokud to jde – vyráběli si je. **Jak můžeme vosk získat?** Nejpoužívanější metody jsou tavení suchým teplem – sluneční tavidlo. Hodně používané, hlavně malých chovech, je tavení varem vodou. Nejlépe funguje tavení párou ve spojitosti s odstředivkou nebo lisem. Nejvíce zůstatku vosku v odpadu je ze slunečního tavidla Existuje ještě metodika extrakcí chemickými činidly, ale to nebudeme řešit.

Jaké chyby nám zkazí naše úsilí? Vosk můžeme poškodit nevhodným zařízením, například není nerezové. Také není dobré, když

užívá parafin nebo stearin (používá se mimo jiné na výrobu svíček a mýdla). Parafin je směs nasycených uhlovodíků, získává se z ropy. Stearin vzniká zmýdlením rostlinných a živočišných tuků. Pouhým pohledem nelze falšování identifikovat. Proto je vhodné použít metody, kterou nabízí někteří výrobci – mezistěny z vašeho vosku. Anebo zakoupit si přístroj na výrobu mezistěn. Na trhu již je výběr. Tak buďte správnými hospodáři i pokud jde o tento významný produkt včel – vosk.

Z materiálů spolku připravil Petr Táborský, farmář na vejminku

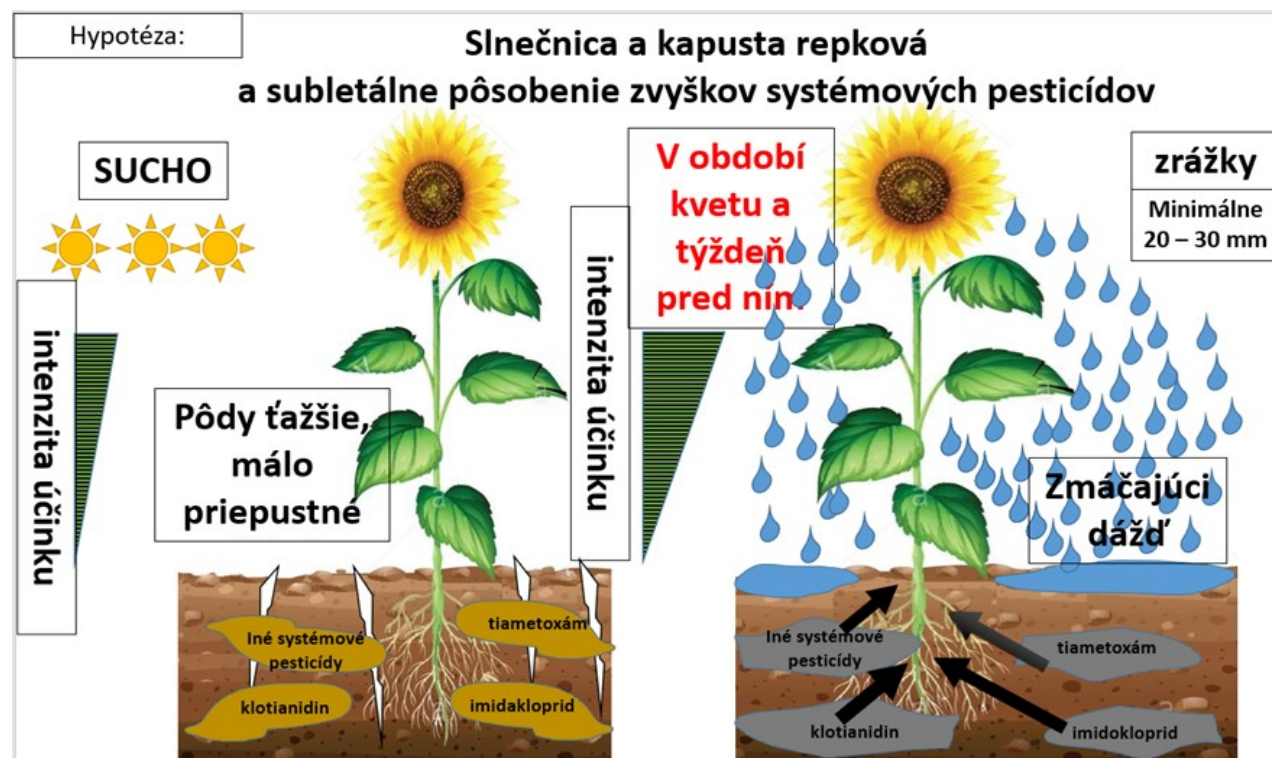

Chemie v přírodě – významný bod v současné situaci včel

Jako koronavirové náhradní vzdělávání jsme znovu připomněli problémy, které ohrožují naše včelstva. V přednášce zpracované ze studie Ing. Tibora Jókaye „Desatero pro včely“, jsou vybrány body ohrožující nejvíce včely. Zároveň tam najdete rady a možnosti, jak se jim vyhnout.

Dost velký problém je současná chemie v přírodě, to nejen v zemědělské výrobě, ale stále více i na vesnicích u zahrádkářů, u místních technických služeb a také u správců a majitelů lesů.

Vůbec nejhorší je spojení kukuřičných lánů a aplikované chemie. Problém nastává, když se seje na stejné místo mořená kukuřice dva i více roků za sebou. To už se pesticidy dají v půdě přímo krájet. Tak reagoval na přednášku autor studie. Na snímku z přednášky tohoto autora najdete i odpověď, jak koloběh chemie pobíhá, a právě u opakované kukuřice je nejvýraznější. Závěr – včely co nejdále od kukuřičného pole.

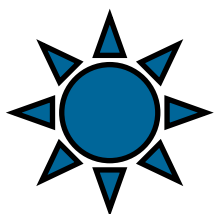
SPOLEK
KRUŠNOHORSKÝCH
VČELAŘŮ

LOM, Včelařské centrum,
ČSA

www.vcely.cz

Přihlášky odběru noviny:

602434344,
apiscech@gmail.com

Porovnáme moudrosti našich předchůdců s dnešní praxí.

Čerpat budeme z knihy Profesora Vendelína Šístka: Rozumné včelaření (1942)

Hned předmluva autora v úvodu nám dost říká i k dnešku:

Nehleďte v této knize učebnici včelařství. K jejímu napsání mě vedlo zcela něco jiného. Každý z vás, kdo navštěvoval některé odborné učiliště, ví velmi dobře, že je sice teorie nerozlučnou složkou praktického života, že bychom však bez praxe byli prostě nemožní. To platí i ve včelaření. Neúspěchy mají nejen začátečníci, ale velmi často i včelaři pokročilí. Ony byly a budou i v budoucnu, ale musíme se snažit omezit je na minimum. Kdyby chtěl někdo vyloučit chyby úplně, byl by právě tak na omylu, jako ten, co chtěl sestrojít perpetuum mobile. Uvažte, že je včelaření složkou přírodních dění, a spoutat přírodu se nám sotva kdy podaří. Všechny tyto poznatky mě vedly k napsání této knihy, nechť se stane pomůckou včelaři. *K tomu není co dodat.*

Foto: Vosku není nikdy dost (archiv spolku)

